

А.О. Борисова, доц.

А.О. Колесник, канд. техн. наук, доц.

О.Ф. Бслікова, викл.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТУВАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Розглянуто перевірку результатів навчання за допомогою комп'ютера як напрям у методиці викладання іноземних мов. Описано форми завдань, які найчастіше використовуються в системах комп'ютерного тестування знань з іноземної мови. Проаналізовано переваги та недоліки використання комп'ютерного тестування для навчання студентів іноземної мови.

Рассмотрена проверка результатов обучения с помощью компьютера как направление в методике преподавания иностранных языков. Описаны формы заданий, которые чаще всего используются в системах компьютерного тестирования знаний по иностранному языку. Проанализированы преимущества и недостатки использования компьютерного тестирования для обучения студентов иностранному языку.

The monitoring of learning results using the computer as a trend in the methods of teaching foreign languages was considered. The forms of tasks that are most often found in computer-based testing systems of knowledge in the field of foreign languages were described. The advantages and disadvantages of using computer-based testing for students learning a foreign language were analyzed.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Використання Всесвітньої мережі з метою вдосконалення змісту освіти та перевірки отриманих знань на основі використання сучасних технологій – це завдання, яке педагоги повинні освоїти. Комп'ютерні технології стрімко проникають у процес навчання і дають можливість викладачеві набагато швидше перевіряти домашні завдання та проводити тестування. Усе частіше порушується питання про застосування нових інформаційних технологій у вищих навчальних закладах – мають на увазі не тільки нові технічні засоби, але й принципово нові форми й методи викладання, підхід до процесу навчання та контролю.

Сучасні педагогічні технології, зокрема навчання у співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій та інтернет-ресурсів, допомагають реалізувати індивідуально-орієнтований підхід у навчанні, викладач

має можливість та достатньо часу, щоб перевірити знання кожного студента [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У шістдесятих роках минулого століття вперше було порушено питання комп'ютерного навчання іноземних мов. Проблеми такого навчання вивчали педагоги, психологи та методисти, серед них: Н.Ф. Тализіна, Т.В. Габай, А.В. Мордвінова, Є.С. Полат, Р.Г. Піотровський, Е.Л. Носенко та ін. Теоретичні проблеми використання комп'ютерів у процесі навчання іноземних мов розглядаються в контексті комп'ютерної лінгводидактики, зокрема в працях М.А. Акопової, Н.Ф. Тализіної, Т.В. Габай, В.Я. Лядіс, А.В. Мордвінової, Є. Енгланд (ергономічний та психолого-інформаційний аспекти); у дослідженнях Р.Г. Піотровського, А.В. Зубова, Е.Л. Носенко, М. Кенінга та ін. (лінгвометодичний і дидактичний аспекти); у розробках В. Денінга, В.І. Брановицького, А.М. Довгялло, М. Хазена, Є.С. Полат (технічний та програмно-інформаційний аспекти).

Мета та завдання статті – систематизувати основні форми завдань, які найчастіше зустрічаються в системах комп'ютерного тестування знань з іноземної мови; проаналізувати переваги та недоліки використання комп'ютерного тестування для навчання студентів іноземної мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для ефективного моніторингу й управління якістю навчальних досягнень необхідним є механізм, який забезпечив би постійне отримання інформації. Необхідним є комплексний підхід до автоматизації тестування. Комп'ютерне тестування охоплює весь технологічний цикл масового контролю рівня навчальних досягнень. Він забезпечує регулярний і об'єктивний контроль рівня знань за короткий термін, виключає вплив людського чинника на результати контролю [2].

Під час проведення моніторингу істотно підвищується увага до певних характеристик якості самого тесту як засобу дослідження. Його стандартизованість визначає рівень технологічності та можливість застосування єдиного підходу до процедури проведення, вимірювання рівня знань. Саме стандартизований тест має стати вимірником, об'єктивним засобом оцінки реальних досягнень рівня та якості засвоєння освітнього стандарту студентами.

Варто також зазначити, що технології комп'ютерного контролю знань студентів ґрунтуються на комп'ютерних контролюючих програмах, які дозволяють викладачам іноземних мов проводити поточний і підсумковий контроль знань і вмінь, а також на відповідних способах навчальної діяльності студентів, набутих ними у процесі навчання іноземної мови. Як правило, це тестові програми з вибором

відповіді. Ці програми дозволяють оперативно оцінити й проаналізувати знання великих груп студентів та надрукувати результати на принтері. Деякі програми забезпечують статистичну обробку відповідей студентів, що дозволяє викладачу зрозуміти, які розділи курсу вимагають більш якісного опрацювання або повторення [3].

У системах комп'ютерного тестування знань з іноземної мови найчастіше зустрічаються такі форми завдань [4–7]:

- завдання одноразового вибору (single choice), складені із завдання й кількох варіантів відповіді, серед яких лише один є правильним (екзаменований може вибрати один варіант);

- завдання багаторазового вибору (multiple choice), які складаються із завдання й кількох варіантів відповіді, серед яких один або більше є правильними (екзаменований може зазначити довільну кількість варіантів);

- завдання типу так/ні (yes/no), в яких екзаменований вказує, чи є твердження або вислів правильним (воно може розглядатися як особливий випадок завдання одноразового вибору з двома варіантами відповіді);

- завдання короткої відповіді (short text/short answer) – у завданні є принаймні одна прогалина, яку екзаменований повинен заповнити правильною відповіддю (розглядаються також як завдання з доповненнями);

- завдання, які базуються на списках вибору чи впорядкування (sequencing), правильні асоціації варіантів (matching);

- мультимедійні завдання, які ґрунтуються на графічних об'єктах, наприклад «перетягування» (drag and drop), указування (hot spot).

Можна також виділити системи тестування, в яких використовують завдання з докладнішими відповідями (long answer for surveys) для перегляду викладачем. Однак вони не підходять для швидкого, миттєвого повідомлення результатів, оскільки алгоритми їх оцінювання функціонально не узагальнені, хоча, звичайно, можна вказати на певні досягнення в цій галузі. Така форма тестування також заслуговує на увагу, особливо у випадку, коли маємо справу з навчанням виду blended-learning, в якому активну роль відіграє викладач.

У більшості випадків завдання в системах тестування є статичними, тобто зміст і форма завдання є однаковими для кожного екзаменованого, який його розв'язує. Проте можна вказати також підходи, в яких завдання в певному сенсі є динамічними. Це може

бути пов'язано з тим, що деякі вхідні параметри завдання, від яких залежить його розв'язок, обираються методом жеребкування.

Прикладом системи, яка дає можливість динамічно генерувати завдання, є система WebTest, в якій автори використали концепцію мови, що є розширенням HTML і дозволяє описувати завдання у формі коду. Такий підхід призначений перш за все для опису завдань із розв'язками, які ґрунтуються на математичних обчисленнях. У деяких інших системах автоматичного тестування, наприклад EQL I-Assess та Macromedia Authorware, передбачено можливість визначення змінних у питаннях і відповідях на них, величини яких можуть визначатись випадково, а в системі Maple T.A. передбачено можливість визначення завдань за математичними формулами.

Використання комп'ютерного тестування у викладанні іноземних мов може допомогти організувати контрольну-оцінювальну процедуру й удосконалити навчальний процес [8].

Основні переваги комп'ютерного тестування є такими:

- відсутність чинника суб'єктивності під час перевірки тестів;
- можливість швидко редагувати й доповнювати банк тестових завдань;
- зменшення витрат часу під час проведення тестування;
- широка варіативність завдань;
- надання студентові можливості самоперевірки засвоєння матеріалу (система мережного доступу).

Поряд із безліччю переваг комп'ютерного тестування, існує також низка недоліків, як під час навчання мови за допомогою комп'ютера, так і під час тестування, тобто перевірки знань [6; 7]:

- студенти, які не користуються комп'ютером, мають витратити багато часу на знайомство з ним, що ускладнює процес навчання мови, перевірки результатів навчання й негативно позначається на мотивації;
- виконання комп'ютерних завдань передбачає індивідуальну роботу, що не сприяє формуванню комунікативних умінь учнів. Відомо, що використання в процесі навчання та перевірки знань різних режимів роботи виявляється ефективнішим;
- комп'ютерні програми спрямовано, в основному на формування вмінь у читанні й письмі, як наслідок – тестові завдання спрямовано на перевірку саме цих умінь, а вміння в аудіюванні й мовленні залишаються за межами навчання і перевірки. Питання розробки програм, що сприятимуть розвитку вмінь в аудіюванні й мовленні, вимагає серйозних досліджень;
- комп'ютерні програми, призначені для розвитку комунікативної компетенції, відображають хід думок і стиль

комунікації їх творця. Розробка програм вимагає значних часових і матеріальних ресурсів, тому багато вчених беруть під сумнів необхідність і ефективність величезних матеріальних витрат, до яких веде комп'ютерне навчання.

Основні напрями в сучасних дослідженнях проблем методики комп'ютерного тестування є такими:

- розробка комп'ютерного дистанційного тестування;
- створення банків тестових завдань і програм тестування;
- інтерпретація результатів комп'ютерного тестування в системі моніторингу освітнього процесу;
- проблеми комп'ютерної лінгводидактики і застосування комп'ютерного тестування у навчанні іноземним мовам;
- алгоритми й методика підготовки комп'ютерних тестів.

Висновки. Комп'ютерне тестування можна вважати одним із сучасних методів викладання іноземної мови. Цей метод не відмінняє індивідуальний внесок педагога в організацію та контроль навчального процесу, а допомагає його вдосконалити, автоматизувати систему оцінювання та контроль знань, підвищити якість навчального процесу.

Однак існують певні проблеми щодо ефективного застосування й упровадження комп'ютерного тестування у вищих навчальних закладах, пов'язані з різними чинниками, зокрема такі: матеріальна база вищих навчальних закладів, розробка чіткої системи використання даного методу тощо.

Список літератури

1. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е. С. Полат. – М. : Академия, 2000. – 272 с.
2. Полилова Т. А. Внедрение компьютерных технологий в преподавание иностранных языков / Т. А. Полилова, В. В. Пономарева // Иностранные языки. – М. : ИЯШ, 1997. – № 6. – С. 33–42.
3. Ніколаєва С. Ю. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
4. Аскоянц П. Г. Основи методики створення та застосування комп'ютерних програм у навчанні іноземних мов / П. Г. Аскоянц, Г. С. Чекаль, П. І. Сердюков – К. : КДПІМ, 2009. – 108 с.
5. Угольков В. В. Компьютерные технологии как средство обучения иностранным языкам в вузе [Электронный ресурс] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / В. В. Угольков. – М., 2004. – Режим доступа : <<http://www.humanities.edu.ru/db/msg/74500>>.

6. Кужель О. М. Використання персонального комп'ютера у вивченні іноземних мов / О. М. Кужель, Т. І. Коваль // Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України : наук.-метод. зб. – Одеса : Друк, 2001. – Вип. 8 : Педагогіка. – 242 с.

7. Сердюков П. І. Технологія розробки комп'ютерних програм з іноземних мов / П. І. Сердюков – К. : Ленвіт, 2006. – 111 с.

8. Brown H. D. Teaching by Principles: An interactive Approach to Language Pedagogy / H. D. Brown // Prentice Hall Regents. – 1994. – P. 153.

Отримано 30.03.2012. ХДУХТ, Харків.

© А.О. Борисова, А.О. Колесник, О.Ф. Белікова, 2012.

УДК 658.81:658.87

І.О. Кудряшов, доц.

А.В. Артюгін, ст. викл.

Н.Б. Максимова, викл.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР ДИНАМІКИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Розглянуто питання особливостей фізичного виховання студентів протягом навчального року. Визначено фактори, які впливають на працездатність та психофізичний стан студентів у різноманітні періоди навчання.

Рассмотрен вопрос особенностей физического воспитания студентов в течение учебного года. Определены факторы, которые влияют на работоспособность и психофизическое состояние студентов в различные периоды обучения.

The question of the peculiarities of students' physical training during the academic year is considered in the article. The factors influencing working capacity and psycho-physical condition of students in different periods of studies are specified.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Проблема зміцнення здоров'я й тривалості життя населення завжди була предметом уваги фахівців, громадськості, держави. Як зазначає державна цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації» в Україні склалася критична ситуація щодо стану здоров'я